ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 95.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 27-го Ноября — 1836 — *Wilno. Piątek. 27-go Listopada.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Его Сіятельство Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій Генералъ-Губернаторъ, Генералъ-Адъютантъ Князь *Николай Андреевичъ Долгоруковъ*, въ Четвергъ 26-го ч. с. м. въ 1-мъ часу пополудни, изволилъ отправиться въ С. Петербургъ.

Бѣлостокъ.

20-го число сего мѣсяца, Высокоторжественный день восшествія на Престолъ Его Величества Государя Императора, празднованъ былъ въ Бѣлостокѣ слѣдующимъ образомъ: въ 10 часовъ утра Гг. Военные и Гражданскіе Чиновники собрались у Его Превосходительства Г. Правителя Области для принесенія поздравленій; въ половинѣ 11-го часа собраніе это вмѣстѣ съ Г. Областнымъ Правителемъ отправилось въ Дворцовую Церковь, гдѣ совершена была Божественная Литургія, а потомъ молебствіе съ колѣнопреклоненіемъ при возглашеніи многолѣтія. Въ сей же день у Г. Областнаго Правителя былъ обѣденный столъ на 60 кувертовъ, а вечеромъ городъ былъ иллюминованъ.

Санктпетербургъ, 20-го Ноября.

Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: по случаю кончины Его Величества, бывшаго Короля Французскаго *Карла X*, наложить при Высочайшемъ Дворѣ трауръ, на двадцать четыре дня, съ обыкновенными раздѣленіями, начавъ оный съ 13-го сего Ноября.

— Бывшій Инспекторъ Одесскаго карантина, Коллежскій Совѣтникъ *Энгельгардъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Владиміра 3-й степени.*

— Высочайшими Именными указами, данными Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами *Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава третьей степени*, Капитанъ Лейбъ-Гвардіи Измайловскаго Полка Баронъ *Тизенгаузенъ* и Архитекторъ собственнаго Дворца Его Императорскаго Величества, 6-го класса Захаръ *Дильдинъ*.

— Его Императорское Величество, по всеподданнѣйшему докладу Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: Академика, Доктора Медицины и Хирургіи, Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника Петра *Загорскаго*, утвердить Почетнымъ Членомъ Медицинскаго Совѣта.

— По Указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Господина Министра Внутреннихъ Дѣлъ, что по встрѣтившемуся вопросу: кто долженъ занимать мѣсто Губернскаго Предводителя Дворянства, въ тѣхъ губерніяхъ, гдѣ дворянскихъ выборовъ не бываетъ и гдѣ посему Предводителей не состоитъ, при производствѣ дѣлъ и составленіи по разнымъ случаямъ присутствій, въ коихъ участіе Губернскаго Предводителя опредѣлено закономъ, онъ Г. Министръ входилъ о семъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ. По поло-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Wilno.

Jaśnie Oświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant Xiąże *Dołhorukow*, we czwartek dnia 26 t. m. o godzinie 1-szey z południa wyjechał do St. Petersburga.

Białystok.

Dnia 20 t. m. Wysoce uroczysty dzień Wstąpienia na Tron Nayjaśnieyszego Cesarza Jego Mości obchodzony był w Białymstoku następującym sposobem: O godzinie 10-ey zrana PP. Woyskowi i Cywilni Urzędnicy zgromadzili się u JW. Rządzcy Obwodu dla złożenia powinszowań; o pół do 11-tey całe zgromadzenie razem z JW. Rządzcą Obwodowym udało się do kaplicy pałacowey, gdzie odprawiona była Msza Św., a potém modły z przyklęknieniem i zaśpiewaniem mnogich lat. Tegoż dnia u JW. Rządzcy Obwodu dany był obiad na 60 osób, a wieczorem miasto było oświecone.

Sanit-Petersburg, dnia 20-go Listopada.

Cesarz Jego Mość Naywyżey rozkazać raczył, z powodu śmierci Nayjaśnieyszego byłego Króla Francyi *Karola X*, przywdziać u Naywyższego Dworu żałobę na dwadzieścia cztéry dni, ze zwyczaynemi podziałami, zaczynając od 13-go teraźnieyszego Listopada.

— Były Inspektor Odesskiey kwarantanny, Radźca Kollegialny *Engelhardt*, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem *Orderu S. Włodzimierza 3-go stopnia.*

— Przez Naywyższe Imienne Ukazy, dane do Kapituły Rossyyskich Cesarskich i Królewskich Orderów, Nayłaskawiey mianowani Kawalerami *Cesarskiego i Królewskiego Orderu S. Stanisława trzeciego stopnia*, Kapitan Gwardyi półku Izmayłowskiego Baron *Tyzenhauzen* i Architekt Własnego Jego Cesarskiey Mości Pałacu, 6-tey klassy Zacharyasz *Dildin.*

— Jego Cesarska Mość, po nayuniżeńszém przełożeniu P. Ministra Spraw Wewnętrznych, Naywyżey rozkazać raczył: Akademika, Doktora Medycyny i Chirurgii, Rzeczywistego Radźcę Stanu Piotra *Zahorskiego*, utwierdzić Honorowym Członkiem Rady Medyczney.

— Wedle Ukazu Jego Cesarskiey Mości, Rządzący Senat słuchali przełożenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych, iż z przyczyny wydarzonego zapytania: kto powinien zaymować mieysce Gubernialnego Marszałka Dworzaństwa w tych Guberniach, gdzie Dworzańskie wybory nie bywają, i gdzie dla tego Marszałków niema, przy odbywaniu działań i składaniu w rozmaitych zdarzeniach posiedzeń, w których uczęstnictwo Gubernialnego Marszałka opisane jest prawem, tenże P. Minister czynił o tém przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów. Po nastałém postanowieniu Komitetu 22-go

женію Комитета, состоявшемуся 22 Сентября, Государь Императоръ, согласно мнѣнію его Г. Министра, Высочайше повелѣть соизволилъ: „Въ губерніяхъ, въ коихъ по малочисленности помѣщичьихъ имѣній, не бываетъ дворянскихъ выборовъ, по всѣмъ мѣстамъ и должностямъ, занимаемымъ Губернскимъ Предводителемъ Дворянства, присутствовать Совѣстному Судьѣ."

— Въ слѣдствіе представленія Г. Попечителя Казанскаго Учебнаго Округа и требованія Г. Вятскаго Гражданскаго Губернатора, по положенію тамошняго Оспеннаго Комитета, Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія разрѣшилъ ввести въ Гимназіи и Уѣздныхъ Училищахъ Вятской губерніи обученіе оспопрививанію, но съ тѣмъ, чтобы оному обучались ученики, оканчивающіе курсъ въ Гимназіи и Уѣздныхъ Училищахъ, которые изъявятъ на то желаніе, безъ всякаго принужденія, и въ свободное отъ ученія время.

— Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Господина Министра Внутреннихъ Дѣлъ, что состоящій въ должности Рязанскаго Гражданскаго Губернатора представилъ къ нему, что при учиненіи распоряженія объ исполненіи Высочайшаго повелѣнія, обнародованнаго въ указѣ Правительствующаго Сената 14 Февраля текущаго года, относительно застрахованія обывательскихъ домовъ и другихъ строеній въ городахъ, выстроенныхъ или возобновленныхъ на выданныя изъ казны денежныя ссуды, по случаю потерпѣвшихъ пожаровъ, жители города Ряжска, получившіе въ 1827 году, съ Высочайшаго разрѣшенія, ссуду въ числѣ 40 т. руб. на 12 лѣтъ безъ процентовъ, по уваженію бывшаго у нихъ пожара, вошли съ просьбою, что въ пополненіе остающагося на нихъ долга, причитается каждому изъ нихъ внести въ теченіи послѣднихъ трехъ лѣтъ по нѣсколько сотъ рублей въ каждый годъ; но какъ нѣкоторые изъ нихъ имѣютъ каменные и деревянные домы и лавки, каждый болѣе нежели на 10 т. руб.; то при застрахованіи всего своего имущества, для обезпеченія казеннаго долга, остающагося въ маломъ количествѣ, они должны платить Страховому Обществу процентныя деньги съ оцѣнки всего имѣнія, а сіе будетъ для многихъ обременительно, и они могутъ сдѣлаться неисправными плательщиками ссудныхъ денегъ казнѣ, а также процентныхъ денегъ Страховому Обществу; по чему просили, если не возможно освободить ихъ вовсе отъ застрахованія, дозволить каждому хозяину застраховать по крайней мѣрѣ отдѣльныя части своего имѣнія, какъ-то: лавки, заводы и тому подобныя зданія, соразмѣрно той суммѣ, какая остается на нихъ въ долгу. По дѣлу сему онъ Господинъ Министръ Внутреннихъ Дѣлъ сносился съ Г. Министромъ Финансовъ, и въ слѣдствіе полученнаго имъ отъ него отзыва, входилъ съ представленіемъ о томъ въ Комитетъ Гг. Министровъ, по положенію коего 22 Сентября Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ, въ дополненіе правила, изъясненнаго въ указѣ Правительствующаго Сената 14 Февраля 1836 года, постановить: 1-е, чтобы лица и общества, получившія денежныя ссуды изъ казны на постройку или возобновленіе домовъ своихъ и другихъ строеній въ городахъ, по случаю потерпѣвшихъ пожаровъ, страховали сіи имущества не ниже токмо той суммы, какая числится на нихъ въ долгу, предоставляя впрочемъ на волю ихъ страховать оныя и въ суммѣ, гораздо превосходящей должную казнѣ. 2-е, При застрахованіи имуществъ по ссудамъ, кои выданы были, или впредь выданы будутъ изъ казны погорѣвшимъ жителямъ съ платежемъ процентовъ, заимщики обязаны обезпечить, на основаніи предъидущаго пункта, сверхъ полученной ими капитальной суммы, и платежъ процентовъ за одинъ годъ. 3-е, Наблюденіе за таковымъ порядкомъ страхованія возлагается, согласно указу Правительствующаго Сената 14 Февраля 1836 года, на мѣстныя Градскія Полиціи, подъ отвѣтственностію Градскихъ Обществъ. 4-е, Въ случаѣ истребленія пожаромъ имуществъ, застрахованныхъ по силѣ двухъ помянутыхъ пунктовъ, Губернскія Начальства должны немедленно принять мѣры къ возврату въ казну считающагося на заимщикахъ долга по выданнымъ ссудамъ, чрезъ сношеніе о томъ съ Страховыми Обществами. 5-е, На семъ основаніи разрѣшить просьбу жителей города Ряжска, относительно застрахованія имуществъ ихъ по случаю полученной ими въ 1827 г. ссуды. О таковомъ Высочайшемъ повелѣніи онъ Господинъ Министръ Внутреннихъ Дѣлъ доводитъ до свѣденія Правительствующаго Сената, для учиненія распоряженія къ приведенію онаго въ исполненіе, присовокупляя; что относительно вышеизъясненной просьбы жителей города Ряжска дано уже съ его стороны предписаніе состоящему въ должности Рязанскаго Гражданскаго Губернатора.

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ За-

Września, Cesarz Jego Mość, zgodnie z opinią tegoż P. Ministra Naywyżey rozkazać raczył: „W Guberniach, w których, dla małey liczby obywatelskich majątkow, nie odbywają się wybory Dworzańskie, we wszystkich urzędach i obowiązkach, przez Marszałków Gubernialnych Dworzaństwa zaymowanych, zasiadać ma Sędzia Sumnienny."

— Na skutek przedstawienia P. Kuratora Kazańskiego Szkolnego Okręgu, i potrzebowania P. Wiatskiego Cywilnego Gubernatora, po nastałém postanowieniu tamecznego Komitetu Wakcynacyynego, P. Minister Narodowego Oświecenia, dozwolił wprowadzić do Gimnazyow i Szkół Powiatowych Gubernii Wiatskiey, uczenie szczepienia ospy, z tém atoli, ażeby tego uczyli się uczniowie, kończący kurs w Gimnazyum i Powiatowych Szkołach, którzy oświadczą chęć do tego, bez wszelkiego przymusu, i w wolnym od nauk czasie.

— Rządzący Senat słuchali przełożenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych, że zostający w obowiązku Riazańskiego Cywilnego Gubernatora przedstawił mu, iż przy uczynieniu rozporządzenia o wykonaniu Naywyższego rozkazu, obwieszczonego w Ukazie Rządzącego Senatu 14-go Lutego bieżącego roku, względem assekurowania domów obywatelskich i innych budowli w miastach, nowo wybudowanych lub odnowionych z wydanych ze skarbu pieniężnych pożyczek, z okoliczności doznanych pożarów, mieszkańcy miasta Riażska, którzy w roku 1827 otrzymali z Naywyższego zezwolenia pożyczkę, w liczbie 40 t. rubli na lat dwanaście bez procentów, z uwagi na były u nich pożar, weszli z prośbą, że dla wypłacenia liczącego się na nich długu, przypada każdemu z nich wnieść w ciągu ostatnich trzech lat po kilkaset rubli na rok; lecz że niektórzy z nich mają murowane i drewniane domy i sklepy, każdy więcey jak na 10 t. rubli; przeto przy assekurowaniu całego swojego majątku, dla zabezpieczenia długu skarbowego, w małey ilości pozostającego, zmuszeni są płacić Towarzystwu Assekuracyynemu procentowe pieniądze od szacunku całego majątku a to będzie dla wielu uciążliwém, i mogą oni stać się nieakuratnemi w opłacie pożyczonych pieniędzy skarbowi, tudzież procentowych pieniędzy Towarzystwu Assekuracyynemu; dla takowey przyczyny prosili, jeżeli nie można ich zupełnie uwolnić od assekuracyi, żeby dozwolono każdemu gospodarzowi assekurować przynaymniey oddzielne części swojego majątku, jako to: sklepy, fabryki i temu podobne budowle, w stosunku tey summy, jaka pozostaje na nich w długu. W tey rzeczy Pan Minister Spraw Wewnętrznych kommunikował się z P. Ministrem Skarbu, i na skutek otrzymaney przezeń odpowiedzi, czynił o tém przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów, po którego postanowieniu 22-go Września Cesarz Jego Mość Naywyżey rozkazać raczył, na dopełnienie prawidła, wyłożonego w Ukazie Rządzącego Senatu 14-go Lutego 1836 roku, postanowić: 1) Ażeby osoby i gminy, które otrzymały pieniężne pożyczki ze skarbu na wybudowanie lub odnowienie swych domów i innych zabudowań w miastach, z przyczyny doznanych pożarów, assekurowały te majątki nie niżey tylko od tey summy, jaka się liczy na nich w długu, zostawując zresztą do ich woli assekurować je i w summie, daleko przewyższającey należną summę skarbowi. 2) Przy assekurowaniu majątków z przyczyny pożyczek, które wydane były, lub na przyszłość wydane będą ze skarbu mieszkańcom pogorzałym z płaceniem procentów, dłużnicy obowiązani są zabezpieczyć, na osnowie poprzedzającego punktu, oprócz otrzymaney przez nich summy kapitalney, i opłatę procentów za rok jeden. 3) Przestrzeganie takowego porządku assekurowania, wkłada się zgodnie z ukazem Rządzącego Senatu, 14-go Lutego 1836 roku, na mieyscowe Mieskie Policye, pod odpowiedzialnością gmin mieskich. 4) W zdarzeniu zniszczenia przez pożar majątków, na mocy dwóch pomienionych punktów zaassekurowanych, Zwierzchności Gubernialne powinne natychmiast przedsięwziąć środki dla powrócenia do skarbu liczącey się na dłużnikach należności, podług wydanych pożyczek, przez skommunikowanie się w tey rzeczy z Towarzystwami Assekuracyynemi. 5) Na tey osnowie rozstrzygnąć prośbę mieszkańców miasta Riażska, względem assekurowania majątków, z przyczyny otrzymaney przez nich w roku 1827 pożyczki. O takowym Naywyższym rozkazie, P. Minister Spraw Wewnętrznych doprowadza do wiadomości Rządzącego Senatu, dla uczynienia rozporządzenia, około przyprowadzenia tego do wykonania, dodając, iż względem wyżey wyłożoney prośby mieszkańców miasta Riażska, dano już z jego strony przedpisanie zostającemu w obowiązku Riazańskiego Cywilnego Gubernatora.

— Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Po-

коновъ и въ Общемъ Собранїи, разсмотрѣвъ докладъ Временнаго Общаго Собранїя Правительствующаго Сената по возникшему изъ дѣла Титулярнаго Совѣтника Сахарова вопросу: слѣдуетъ ли выдавать оправданнымъ по слѣдственнымъ дѣламъ чиновникамъ, за время слѣдствїя и суда, удержанную половину жалованья, если приговоромъ Департамента Сената они были обвинены, а оправданїе ихъ послѣдовало уже по пересмотрѣ дѣла въ Общемъ Собранїи? и находя опредѣленїе Правительствующаго Сената правильнымъ, *Положилъ*: привести оное, собственно по дѣлу Сахарова, въ исполненїе; для предупрежденїя же подобныхъ вопросовъ на будущее время, постановить въ поясненїе ст. 1326 и 1328 Св. Зак. Угол. (т. XV), что правила, въ оныхъ предписанныя, о выдачѣ удержаннаго у лицъ, состоящихъ подъ слѣдствїемъ и судомъ, жалованья, и о зачетѣ имъ времени, со дня удаленїя отъ должности, или преданїя слѣдствію и суду, до дня оправданїя,— въ дѣйствительную службу, распространяются и на тѣхъ чиновниковъ, кои, бывъ удалены или отрѣшены отъ должностей по приговорамъ Уголовныхъ Департаментовъ Правительствующаго Сената, въ послѣдствїи, по пересмотрѣ дѣлъ ихъ съ Высочайшаго соизволенїя Общими Сената Собранїями, будутъ оправданы.

— Правительствующій Сенатъ, въ Общемъ Собранїи первыхъ трехъ Департаментовъ, слушали: *во-первыхъ*, предложенное Господиномъ Министромъ Юстиціи, Тайнымъ Совѣтникомъ и Кавалеромъ Дмитрїемъ Васильевичемъ Дашковымъ, къ надлежащему исполненїю, Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта, слѣдующаго содержанїя: „Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собранїи, разсмотрѣвъ докладъ Общаго Собранїя первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената о порядкѣ взысканїя штрафовъ за неправыя апелляцїи, и находя заключенїе Правительствующаго Сената, въ семъ докладѣ изложенное, правильнымъ, положилъ: оное утвердить.“ На ономъ мнѣнїи написано: „Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе на Общемъ Собранїи Государственнаго Совѣта, о порядкѣ взысканїя штрафовъ за неправыя апелляцїи, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. *За Предсѣдателя Государственнаго Совѣта Графъ Литта* 28 Сентября 1836 года.“ И *во-вторыхъ*, справку, по коей оказалось, что состоявшееся по сему предмету въ Общемъ Сената Собранїи заключенїе состояло въ слѣдующемъ: Общее Сената Собранїе, разсмотрѣвъ дѣло сїе, и находя съ своей стороны предполагаемыя 1-мъ Департаментомъ мѣры для устраненїя во взысканїи штрафовъ, присуждаемыхъ за неправыя апелляцїи, тѣхъ затрудненїй, которыя подали поводъ къ предлежащимъ вопросамъ, полезными и въ исполненїи удобными, согласно съ заключенїемъ онаго Департамента, полагаетъ: въ замѣну 1669 статьи Свода Законовъ Гражданскихъ (т. X.), постановить: 1.) Чтобы судебныя мѣста, по присужденїи штрафовъ за неправыя апелляцїи, не приступая сами ко взысканїю оныхъ, тотчасъ извѣщали о томъ, съ показанїемъ суммы слѣдующаго штрафа, Казенныя Палаты; согласно чему, пріостановивъ и всѣ производимыя ими неокончанныя еще взысканїя по присужденнымъ уже штрафамъ, сообщили объ оныхъ тотчасъ Казеннымъ Палатамъ, не смотря на то, хотя бы штрафы сїи положены были до изданїя Всемилостивѣйшаго Манифеста 22-го Августа 1826 года, потому, что оный, прощая штрафы и пени, за упущенїя по службѣ наложенные, не распространяется на штрафы съ частныхъ людей, за неправыя апелляцїи присужденные. 2.) Чтобы Казенныя Палаты, получивъ извѣщенїя судебныхъ мѣстъ о присужденныхъ штрафахъ, немедленно вносили половину, слѣдующую въ казну, въ общій счетъ взысканій Государственнаго Казначейства, а другую, назначенную въ пользу Судей и Секретарей, въ счетъ недоимокъ мѣстъ и лицъ посторонняго вѣдомства; потомъ сообщали о взысканіи всего вообще штрафа въ Губернскія Правленїя; по поступленїи же на пополненїе сего штрафа денегъ, половину обращали въ казну, а другую, зачитая вступленїемъ въ число занесенной въ пользу Судей и Секретарей недоимки, отпускали кому слѣдуетъ для выдачи по собственному распоряженїю судебнаго мѣста. 3.) Въ отвращенїе неудобствъ, могущихъ произойти отъ расчетовъ въ тѣхъ штрафахъ, изъ коихъ по взысканїи большая часть поступила уже въ пользу которой либо стороны, никакихъ замѣновъ не дѣлать и вносить въ число недоимокъ только то число, которое каждой сторонѣ причитается къ полученїю, съ тѣмъ однако жъ, чтобы при слѣдующемъ поступленїи штрафа по тому же дѣлу, производимо было, впредь до управленїя, пополненїе той половины, которая прежде получила изъ онаго мень-

wszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Czasowego Powszechnego Zebrania Rządzącego Senatu, z powodu wynikłego ze sprawy Radzcy Honorowego Sacharowa zapytania: czy należy wydawać usprawiedliwionym w sprawach śledczych urzędnikom, za czas śledztwa i Sądu, zatrzymaną połowę płacy, jeżeli ci przez wyrok Departamentu Senatu byli obwinieni, a usprawiedliwienie ich nastąpiło już po przeyrzeniu sprawy w Powszechném Zebraniu? i znaydując postanowienie Rządzącego Senatu zgodném z prawidłami, *postanowiła*: przyprowadzić je, właściwie w sprawie Sacharowa, do wykonania; dla zapobieżenia zaś podobnym zapytaniom na czas przyszły, postanowić, na objaśnienie art. 1326 i 1328 Połączenia Praw Kryminalnych (T. XV), iż prawidła w nich przepisane, o wydaniu zatrzymaney osobom, pod śledztwem i Sądem zostającym, płacy, i o policzeniu im czasu, od dnia oddalenia od obowiązku, lub oddania pod śledztwo i Sąd, do dnia usprawiedliwienia—do czynney służby, rozciągają się i na tych urzędników, którzy, będąc oddalonemi lub usunionemi od obowiązków, przez wyroki Kryminalnych Departamentów Rządzącego Senatu, nakoniec, po przeyrzeniu ich spraw z Naywyższego zezwolenia, przez Powszechne Senatu Zgromadzenia, zostaną usprawiedliwieni.

— Rządzący Senat na Połączoném Zebraniu pierwszych trzech Departamentów, słuchali: *naprzód*: podaney do należytego wypełnienia przez Pana Ministra Sprawiedliwości, Radzcę Taynego i Kawalera Dymitra Wasilewicza Daszkowa, Naywyżey zatwierdzoney Opinii Rady Państwa, następującego brzmienia: „Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechném Zgromadzeniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu, o porządku uzyskania sztrafów za nieprawne appellacye, i znaydując wniosek Rządzącego Senatu, w tém przełożeniu objęty, zgodnym z prawidłami, postanowiła: go zatwierdzić.“ Na tey Opinii napisano: „Jego Cesarska Mość nastałą opinią na Powszechném Zebraniu Rady Państwa o porządku uzyskania sztrafów za nieprawne appellacye, Naywyżey zatwierdzić raczył i rozkazał wypełnić. *Za Prezydenta Rady Państwa Hrabia Litta.* 28 Września 1836 roku.“ I *powtóre*: sprawkę, z którey okazało się, iż nastały w tey rzeczy na Powszechném Zebraniu Senatu wniosek, zawiera co następuje: Powszechne Senatu Zgromadzenie, rozpatrzywszy tę sprawę, i znaydując ze swey strony podawane przez 1-szy Departament śrzodki, dla uchylenia, w uzyskaniu sztrafów, za nieprawne appelacye przysądzonych, tych zatrudnień, które dały powod do powyższych zapytań, za pożyteczne, i do wypełnienia łatwe, zgodnie z wnioskiem tego Departamentu, zamierza: w zamian 1669 artykułu Połączenia Praw Cywilnych (T. X.), postanowić: 1) Ażeby mieysca Sądowe, po przysądzeniu sztrafów za nieprawne appellacye, nieprzystępując same do ich uzyskania, natychmiast zawiadamiały o tém, z wymienieniem summy należącego sztrafu, Skarbowe Izby; z czém zgodnie, wstrzymawszy i wszystkie uskuteczniane przez nich nieukończone jeszcze uzyskania podług przysądzonych już sztrafów, ażeby natychmiast uwiadamiały o nich Skarbowe Izby, nie uważając na to, chociażby te sztrafy naznaczone były przed wydaniem Naymiłościwszego Manifestu 22 Sierpnia 1826 roku, dla tego, iż ten, darując sztrafy i peny, za uchybienia w służbie nałożone, nie rozciąga się na sztrafy od osób prywatnych, za nieprawne appellacye przysądzone. 2) Ażeby Izby Skarbowe, otrzymawszy zawiadomienia mieysc Sądowych o sztrafach przysądzonych, natychmiast jedną połowę do Skarbu należącą, wnosiły do ogólnego rachunku uzyskania Podskarbstwa Państwa, a drugą, na rzecz Sędziów i Sekretarzów naznaczoną, do rachunku niedopłat mieysc i osób ubocznej wiedzy; potém żeby donosiły i o uzyskaniu całego w ogólności sztrafu do Rządów Gubernialnych; po weyściu zaś na dopełnienie tego sztrafu pieniędzy, jedną połowę izby obracały do skarbu, a drugą, policzając za wpłynienie na rachunek wniesioney na rzecz Sędziow i Sekretarzów niedopłaty, wydawały komu należy, dla wypłaty podług własnego rozporządzenia Sądowego mieysca. 3) Dla zapobieżenia niedogodnościom, mogącym wyniknąć z rachunków w tych sztrafach, w których po uzyskaniu, większa część weszła już na rzecz któreykolwiek strony, żadnych nie czynić zamian i wnosić do liczby zaległości tę tylko ilość, która każdey stronie pozostaje do otrzymania, z tém jednakże, ażeby przy należącém weyściu sztrafu w teyże sprawie, wydawano było odtąd przed porównaniem, dopełnienie tey połowy, która pierwiey otrzymała z niego mnieysze zaspokojenie; o czém też było podane naypoddannieysze Jego Cesarskiey Mości przełożenie. Rozkazali: podług tey Naywyżey zatwierdzoney Opinii Rady Państwa, posłać do wszystkich mieysc Sądowych i osób Rządowych, dla należytey, do kogo co z nich należeć będzie wiadomości i wypełnie-

шее удовлетвореніе; о чемъ и поднесенъ былъ всеподданнѣйшій Его Императорскому Величеству докладъ. Приказали: по сему Высочайше утвержденному мнѣнію Государственнаго Совѣта, послать всѣмъ присутственнымъ мѣстамъ и правительственнымъ лицамъ для должнаго, до кого что изъ нихъ касаться будетъ, свѣденія и исполненія, указы; въ Святѣйшій Правительствующій Синодъ, въ Санктпетербургскіе и Московскіе Сената Департаменты и въ Общія оныхъ Собранія сообщить вѣденія, а въ 1-й Департаментъ Сената извѣстіе, каковое дать и Конторѣ Сенатской Типографіи для припечатанія сего въ издаваемыхъ отъ Сената вѣдомостяхъ. Ноября 5 дня 1836 года. (По Общему Собранію первыхъ трехъ Департаментовъ.) (*C. B.*)

nia, ukazy; do Nayświętszego Rządzącego Synodu, do St. Petersburskich i Moskiewskich Senatu Departamentów i do Powszechnych ich zgromadzeń przesłać uwiadomienia, a do 1-go Departamentu Senatu wiadomość, jakowe dadź i Kantorowi Drukarni Senackiey dla wydrukowania tego w wydawaney przez Senat Gazecie. Listopada 5 dnia 1836 roku. (Z Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów). (*G.S.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Германія.

Веймаръ, 22-го Ноября.

Съ Великимъ Герцогомъ и Великою Герцогинею, прибылъ сюда также 19-го ч. с. м., Великій Россійскій Князь МИХАИЛЪ.

Франкфуртъ на М., 22-го Ноября.

Императорско-Россійскій Генералъ-Адъютантъ Членъ Государ. Совѣта Графъ *Орловъ*, и Королевско-Ганноверскій Посолъ въ Берлинѣ Генералъ-Лейтенантъ Графъ *Бисмаркъ*, вчера сюда прибыли.

(*A.P.S.Z.*)

Пруссія.

Берлинъ, 26-го Ноября.

По случаю кончины Его Кор. Велич. *Карла X*, Королевскій Дворъ съ сегоднешняго числа наложилъ трауръ на 3 недѣли.

— Сюда прибыли: Князь Фридрихъ *Шенаихъ-Каролатъ*, изъ Каролата; Генералъ отъ Кавалеріи и Генералъ-Адъютантъ Императора Всероссійскаго Графъ *Орловъ* изъ Касселя; выѣхалъ: Чрезвычайный Посолъ и Полномочный Министръ при Королевско-Ганноверскомъ и Курфирстско-Гесскомъ Дворѣ Генералъ-Маіоръ Баронъ *Каницъ* и *Даллвицъ* въ Ганноверъ.

(*A.P.S.Z.*)

Австрія.

Вѣна, 16-го Ноября.

Герцогъ *Салернскій*, представлявшій особу Короля Неаполитанскаго при обрученіи съ Ея Имп. Высоч. Эрцгерцогинею *Терезіею*, также уполномоченъ въ качествѣ заступающаго мѣсто Монарха и при бракосочетаніи, а потомъ онъ будетъ имѣть честь сопровождать Принцессу до Трента.— Говорятъ, что Эрцгерцогъ *Карлъ* даетъ въ приданомъ высокой своей дочери 6 милліон. гульд.

— Утвержденъ планъ основанія желѣзной дороги изъ Пресбурга въ Вѣну, что произвело всеобщее удовольствіе.

— Между Герцогинею *Беррійскою* и ея фамиліею, господствуетъ несогласіе. Герцогиня жалуется, что находится въ удаленіи и что очень рѣдко видаться можетъ съ дѣтьми своими.— Герцогиня намѣрена просить Императора *Фердинанда*, чтобы онъ разсмотрѣлъ это дѣло и примирилъ ея съ фамиліею. Съ сею цѣлію Герцогиня выѣзжаетъ въ Вѣну.

Лембергъ, 22-го Ноября.

Увѣдомляютъ изъ Пржеворска, что 28 ч. прош. м. совершилось тамъ бракосочетаніе Князя Евгенія *де Линь д'Амблисъ и д'Епиноа*, Испанскаго и Португальскаго Гранда первой степени, Императорско-Австрійскаго Подкоморія съ Княжною Ядвигою *Любомирскою*, дочерью Князя Генриха *Любомирскаго*.

(*G.C.*)

Франція.

Парижъ, 19-го Ноября.

Вчера вечеромъ Король давалъ Графу *Торрено*, приватную аудіенцію.

— Принцъ Людвикъ *Бонапарте*, ночью съ 14 на 15 ч. прибылъ въ Лоріанъ. Онъ былъ завезенъ въ крѣпость, гдѣ подъемный мостъ тотчасъ велѣно поднять; и всякое сообщеніе извнѣ запрещено. Принцъ 15 числа вечеромъ на фрегатѣ *Андромеда* долженъ былъ отплыть въ Соединенные Сѣверо-Американскіе Штаты.

— *Парижскій журналъ* пишетъ: „Нѣкоторыя газеты увѣдомили вчера, что Г. *Тьеръ* третьяго дня имѣлъ у Короля аудіенцію, присовокупляя цѣль и слѣдствія его бесѣды. Если вѣрить тому, то Г. *Тьеръ* увѣдомилъ Короля о разговорѣ своемъ съ Графинею *Липано*, чтобы расположить ее къ бракосочетанію Герцога *Орлеанскаго* съ одною Принцессою изъ фамиліи Наполеона. Однимъ словомъ баснѣ этой мы не вѣримъ. Донесеніе, что Г. *Тьеръ* имѣлъ свиданіе съ Королемъ, ложно. Что касается Графини *Липано*, то Г. *Тьеръ* въ самомъ дѣлѣ за нѣсколько дней предъ симъ посѣщалъ ее; впрочемъ онъ не имѣлъ политической цѣли.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

Weymar, d. 22 Listopada.

Z Wielkim Xięciem i Wielką Xiężną d. 19 t. m. i Wielki Xiąże Rossyyski MICHAŁ, takoż tu przybył.

Frankfort nad Menem, dnia 22 Listopada.

Cesarsko-Rossyyski Jenerał-Adjutant, Członek Rady Państwa Hrabia *Orłow* i Królew. Hannowerski Poseł w Berlinie Jenerał-Porucznik Hrabia *Bismark*, wczora tu przybyli. (*A.P.S.Z.*)

Prussy.

Berlin, dnia 26 Listopada.

Z okoliczności zgonu J. K. Mości *Karola X*, dwór Królewski od dnia dzisieyszego przywdział żałobę na 3 tygodnie.

— Przybyli tu: Xiąże Fryderyk *Schönaich-Carolath* z Carolathu; Jenerał Jazdy i Jenerał-Adjutant Cesarza Jmci Rossyyskiego Hrabia *Orłow* z Kasselu; wyjechał: Poseł nadzwyczayny i Minister Pełnomocny przy Królewsko-Hannowerskim i Elektorsko-Hesskim dworze, Jenerał-Major Baron *Canitz* i *Dallwitz*, do Hannoweru. (*A.P.S.Z.*)

Austrya.

Wiedeń, dnia 16 Listopada.

Xiąże *Salerno*, który reprezentował Króla Jmci Neapolitańskiego przy zaręczynach z Jey C. W. Arcy-Xiężniczką *Teressą*, jest także upoważniony do zaślubin przez zastępstwo, w imieniu tegoż Monarchy, a potém będzie miał zaszczyt towarzyszenia Dostoyney Xiężnie do Trydentu. — Mówią, że Arcy-Xiąże *Karol* dostoyney córce swojey daje w posagu 6 mil. zł. reń.

— Plan założenia kolei żelaxney z Presburga do Wiednia został zatwierdzony, co sprawiło powszechne zadowolenie.

— Między Xiężną *Berry*, a resztą jey familii, panuje nieporozumienie. Xiężna użala się, że jest w oddaleniu trzymana, i że dzieci bardzo rzadko tylko widywać może. — Zamiarem Xiężny jest prosić Cesarza *Ferdynanda*, ażeby się wdał w tę sprawę i pojednał ją z familią. W tym celu Xiężna wyjeżdża do Wiednia.

Lwów, 22-go Listopada.

Dowiadujemy się z Przeworska, że d. 28 z. m. odbył się tam obrzęd zaślubin Xięcia Eugeniusza *de Ligne d'Amblise* i *d'Epinoy*, Granda Hiszpańskiego i Portugalskiego pierwszey klassy, Podkomorzego Cesarsko-Austryackiego, z Xiężniczką Jadwigą *Lubomirską*, córką Xięcia Henryka *Lubomirskiego*. (*G. C.*)

Francya.

Paryż, dnia 19-go Listopada.

Król dawał wczora wieczorem prywatne posłuchanie Hrabiemu *Torreno*.

— Xiąże Ludwik *Buonaparte*, w nocy z d. 14 na 15 przybył do Lorient. Zawieziony on był do cytadelli, którey most zwodzony natychmiast podjąć kazano i wszelka kommunikacya zewnątrz została wzbronioną. Xiąże d. 15 wieczorem na fregacie *Andromède*, powinien był odpłynąć do Stanów Zjednoczonych.

— W *Journal de Paris* czytamy: „Niektóre gazety doniosły wczora, że P. *Thiers* miał zawczora u Króla posłuchanie, udzielając cel i skutek tey rozmowy. Jeśli temu można dać wiary, tedy P. *Thiers* doniosł Królowi o rozmowie, którą miał z Hrabiną *Lipano*, ażeby uczynić ją przychylną zaślubieniu Xięcia *Orleańskiego* z Xiężniczką z familii *Napoleona*. Bayce tey, iedném słowem zaprzeczyć możemy. Doniesienie, że P. *Thiers* widział się wczora z Królem, jest fałszywe. Co się tycze Hrabini *Lipano*, P. *Thiers* rzeczywiście odwiedzał ją przed kilką dniami; lecz odwiedzenie to nie miało żadnego celu politycznego.

— Извѣстіе о задержаніи *Донъ-Мигуэля* не подтверждено еще оффиціально, но оно и не объявлено оффиціально. Обстоятельство, подтверждающее нѣкоторымъ образомъ извѣстіе, о заключеніи Претендента, есть то, что Префектъ Варскаго Департамента отъ Французскаго Консула въ Ниццѣ получилъ извѣстіе, что *Донъ-Мигуэль* 11-го ч. былъ въ этомъ городѣ.

— На сегоднешней биржѣ говорили о предстоящей перемѣнѣ Англійскаго Министерства, хотя ни письма изъ Англіи, ни Лондонскіе газеты не говорятъ о томъ. Извѣстіе о взятіи Карлистами Бильбао, на сегоднешней биржѣ не произвело впечатлѣнія, потому, что къ этому ужъ всѣ прислушались. По новѣйшимъ извѣстіямъ, 12 ч. вечеромъ Бильбао еще держалась, но на слѣдующій день опасались рѣшительной аттаки.

— Съ нѣкотораго времени *Торговый журналъ* сообщалъ письма о Австрійской Имперіи, сочиняемыя въ такомъ духѣ и тонѣ, что здѣшняя полиція, начала даже отыскивать сочинителя ихъ. Напослѣдокъ въ сегоднешнемъ номерѣ помянутаго журнала, Г. Р. О. *Спасье* объявилъ добровольно, что онъ сочинитель помянутыхъ писемъ.

20-го Ноября.

Король давалъ вчера приватныя аудіенціи Англійскому и Датскому Посланникамъ.

— Извѣстіе, что Министръ Внутреннихъ Дѣлъ хотѣлъ узнать отъ священниковъ имена тѣхъ, которые желали служить панихиду за упокой *Карла X*, оправдывается тѣмъ, что онъ требовалъ только отъ каждаго духовнаго, чтобъ не служили панихидъ за *Карла X*, а въ продолженіе двухъ недѣль даже вообще никакого не совершали поминовенія за упокой.

— Князь *Таллейранъ*, котораго къ 25 ч. сюда ожидали, въ самомъ дѣлѣ выѣхалъ изъ Валансе; но онъ отправился прежде въ Рошекотъ, помѣстье Графини *Дино*, гдѣ останется до конца Декабря. Предъ отъѣздомъ изъ Валансе, Князь много занимался судьбою заключенныхъ въ Гамѣ, и особенно освобожденіемъ Г-на *Полиньяка*. Онъ долго бесѣдовалъ о томъ съ Гг. *Рой-Колларъ*, *Деказомъ* и *Ноалле*, которые находились въ его замкѣ. Извѣстія о состояніи здоровья Князя, удовлетворительны.

— Жандармскій Офицеръ, сопровождавшій Принца Людвика *Бонапарте* въ Лоріанъ, вчера вечеромъ возвратился въ Парижъ и увѣдомилъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ, что Принцъ 15-го ч. вечеромъ, отплылъ.

— Замѣтили, что Г. *Тьеръ* нѣсколько дней весьма часто дѣлаетъ совѣщанія съ Г-мъ *Дюпенемъ* старшимъ. Г. *Тьеръ* имѣлъ также нѣсколько разъ свиданіе съ Г. *Одиллонъ-Барро*.

— Слышно, что сегодня Правительство, по телеграфу, получило извѣстіе изъ Тулона, въ которомъ увѣдомляютъ о первомъ сраженіи между Французскими и Арабскими войсками; послѣднія будто встрѣтили наши войска на пути въ Константину. Впрочемъ сраженіе это было совершенно незначительно, и кончилось взятіемъ въ плѣнъ нѣсколькихъ Арабовъ.

— *Constitutionnel* содержитъ сегодня письмо своего Лондонскаго Корреспондента, въ которомъ разсуждаетъ о нынѣшнемъ расположеніи Французскаго Правительства къ Англійскому Кабинету.

— *Charte de 1830* увѣдомляетъ, что Англійская эскадра изъ 1 линѣйнаго корабля, 2 фрегатъ и 1 бригантины, вплыла въ Кадикскій заливъ.

— *Indicateur bordelais* сообщаетъ: „Мы получили письма изъ Бильбао до 12-го ч. с. м. По взятіи Санъ Мамеса Карлисты не предпринимали никакого новаго нападенія на городъ; кажется, что они наблюдаютъ движенія *Эспартеро* съ 12 или 13 баталіонами, а съ другими 4-мя хотятъ пересѣчь водное сообщеніе, почему Бильбао въ короткое время отъ голода принуждена будетъ сдаться. *Эспартеро* 10-го ч. осаждалъ Арциньеху и Вилларкахо, а *Виллареаль* въ этотъ же день стоялъ въ окрестностяхъ Содупе. *Эспартеро* могъ бы легко освободить Бильбао, еслибъ ему можно было оставить долины Мена и Алава; между тѣмъ, надѣются, что его движенія въ соединеніи съ Наварскими Кристиносами и Генераломъ *Эвансомъ*, будутъ успѣшны.

21-го Ноября.

Вмѣсто Полковника *Водре*, Подполковникъ *Лемандръ*, наименованъ Полковникомъ 4-го артиллерійскаго полка.

— *Journal du Commerce* сообщаетъ: „Вообще говорятъ, что молодой Людвикъ *Бонапарте* узнавъ объ облегченіи, по милости Короля, своей участи, изъявилъ живѣйшее раскаяніе о преступномъ своемъ намѣреніи и весьма заботился о состояніи своихъ сучастниковъ. Онъ написалъ письма къ Королю, Королевѣ и Герцогу *Орлеанскому*, испрашивая мило-

— Wiadomości o zatrzymaniu *Don Miguela* nie potwierdzono urzędowie, lecz niemniey temu urzędowie i nie zaprzeczono. Okoliczność, która usprawiedliwia niejako, że Pretendent Portugalski znayduje się pod aresztem, jest ta, że Prefekt departamentu Var, od Konsula Francuzkiego w Nizza otrzymał wiadomość, iż *Don Miguel* d. 11 był w tém mieście.

— Na dzisieyszey giełdzie mówiono o blizkiém nastąpieniu zmiany Ministeryum Angielskiego, chociaż nic o tém nie namieniają ani listy z Anglii, ani gazety Londyńskie. Wiadomość o wzięciu przez Karolistów Bilbao, nie uczyniła popłochu na dzisieyszey giełdzie, dla tego, iż wszyscy już się do tego przyzwyczaili. Podług naynowszych wiadomości, Bilbao d. 12 jeszcze się trzymało, lecz na dzień następny lękano się stanowczego szturmu.

— Od niejakiego czasu umieszczał *Journal du Commerce* listy o Austryackiey Monarchii, pisane w duchu i tonie, że aż tuteysza policya zaczęła dochodzić ich autora. W dzisieyszym numerze rzeczonego pisma, ogłosił nareszcie Pan R. O. *Spacier*, dobrowolnie, że on jest autorem rzeczonych listów.

Dnia 20.

Wczora dawał Król prywatne audyencye Posłom Angielskiemu i Duńskiemu.

— Wiadomość, że Minister spraw wewnętrznych żądał mieć wiadomość o osobach, które chciały odprawić mszę żałobną za *Karola X*, tém się prostuje, iż on żądał tylko od duchowieństwa, zgoła nieodprawiać mszy za *Karola X*, a nadto w ciągu dwóch tygodni żadnego nabożeństwa żałobnego.

— Xiąże *Talleyrand*, którego około d. 25 tu oczekiwano, rzeczywiście wyjechał z Valençay; lecz się udał naprzód do Rochecotte, posiadłości Xiężny *Dino*, gdzie zabawi do końca Grudnia. Przed swym odjazdem z Valençay, Xiąże ciągle się zaymował losem uwięzionych w Ham, a szczególniey oswobodzeniem P. *Polignac*. W tey rzeczy długie miał narady z PP. *Royer-Collard*, *Decazes* i *Noailles*, którzy się znaydowali w jego zamku. Wiadomości o stanie zdrowia Xięcia są zadowalające.

— Oficer żandarmeryi, towarzyszący Xięciu Ludwikowi *Bonaparte* do Lorient, wczora wieczorem powrócił do Paryża i doniosł Ministrowi spraw wewnętrznych, że Xiąże d. 15 wieczorem wypłynął.

— Zauważono, że P. *Thiers* od dni kilku bardzo częste miewa konferencye z P. *Dupin* starszym. P. *Thiers* widział się także kilka razy z P. *Odillon-Barrot*.

— Słychać, że Rząd otrzymał dzisia przez telegraf wiadomość z Tulonu, w którey donoszą o pierwszey potyczce między woyskami Francuzkiemi i Arabskiemi; te ostatnie miały napaść woyska nasze na drodze do Konstantiny. Potyczka zresztą była bardzo nieznaczącą i ukończyła się wzięciem w niewolę kilku Arabów.

— *Constitutionnel* zawiera dzisia list Londyńskiego swego korrespondenta, w którym czyni uwagi nad obecném położeniem Rządu Francuzkiego względem Gabinetu Londyńskiego.

— *Charte de 1830* donosi, że eskadra angielska z 1 okrętu liniowego, 2 fregat i 1 brygantyny, wpłynęła do zatoki Kadyxkiey.

— W *Indicateur Bordelais* czytamy: „Otrzymaliśmy listy z Bilbao do d. 12 t. m. dochodzące. Od wzięcia San Mamez, Karoliści nie przedsiębrali żadnego nowego napadu na miasto; zdaje się, iż postrzegają poruszeń *Espartero* z 12 lub 13 batalionami, a z innemi chcą przeciąć kommunikacyą na rzece, przez co Bilbao w krótkim czasie dla głodu, przymuszone byłoby poddać się. Jenerał *Espartero* d. 10 osadzał Arcinicja i Villarcajo, a *Villareal* tegoż dnia stał w okolicach Sodupé. *Espartero* mógłby uwolnić Bilbao, jeśliby przez to nie był przymuszony opuścić dolin Mena i Alava; tymczasem spodziewają się jeszcze, iż potrafi on połączyć poruszenia swe z Nawarryskiemi Krystynistami i Jenerałem *Evans*, na korzyść Bilbao.

Dnia 21.

Na mieysce Półkownika *Vaudray*, Podpółkownik *Legendre* mianowany został Półkownikiem 4-go półku liniowego.

— *Journal du Commerce* zawiera: „Mówią powszechnie, że młody Ludwik *Bonaparte*, jak się tylko dowiedział o łaskawym na siebie wyroku Króla, nayżywszy żal oświadczył za przestępne swe przedsięwzięcie i bardzo się troszczył względem położenia swoich współtowarzyszów. Pisał listy do Króla, Królowey i Xięcia *Orléans*, w których uprasza ich o wspaniało-

сти упомянутымъ Офицерамъ. Онъ также обратился къ одному изъ бывшихъ Министровъ Императора и ко многимъ Маршаламъ и Генераламъ, извѣстнымъ по своему вліянію въ Тюйльери.

— Адмиралъ *Рюссенъ* прибылъ вчера въ Парижъ.

— Вчера нѣсколько эстафетъ, отъ Морскаго Министра отправлено въ Тулонъ; слышно что многимъ кораблямъ посланы повелѣнія, подкрѣпить флотъ Адмирала *Гюгона* стоящій на Тагѣ.

— О сообщенномъ за нѣсколько предъ симъ дней извѣстіи, касательно задержанія *Донъ-Мигуэля*, Министерскіе журналы ничего еще не говорятъ.

— Изъ Арцевъ и Орана прибывшая габарра, доставила извѣстіе о ретирадѣ *Абдель-Кадера* и о распущеніи небольшаго его войска. Нѣсколько только сотъ конныхъ сопровождали *Эмира* въ его лагерь между Маскарою и Таггадемъ. Кажется онъ предписалъ нѣкотораго рода исповѣдь, для оживленія усердія своихъ приверженцевъ. Наконецъ онъ нарочно показываетъ собственно-ручныя письма Султана и носитъ шарлаховый плащъ, который онъ будто получилъ отъ Султана. Въ Оранѣ были благопріятныя извѣстія изъ Тремецена; Арабы всѣхъ поколѣній прибыли въ городъ для заключенія съ Французами мира и для поставки скота на убой.

— *Constitutionnel* увѣдомляетъ, что Мадритскій его Корреспондентъ, 12-го ч. получилъ повелѣніе, оставить столицу и Испанію. Но Корреспондентъ противу сей мѣры протестовалъ и прибѣгъ подъ покровительство Французскаго Посланника.

— Пишутъ изъ Тура отъ 17-го ч., что не смотря на всю строгость надзора полиціи, Испанскому Генералу *Маротто* опять удалось уйти.

— Въ одномъ частномъ письмѣ изъ Байонны отъ 17-го ч. содержится: „Крѣпость Десіерта при Португалеттѣ и крѣпость Лухано, 12-го ч. оставлены Христиносами; обѣ крѣпости лежатъ на лѣвомъ берегу рѣки Гервіонъ. Такимъ образомъ гарнизонъ въ Бильбао лишился сообщенія съ Португалеттою. Вотъ все, что сегодня извѣстно объ осадѣ Бильбао. — *Приписокъ.* Сію минуту мы узнали, что Карлисты 15-го ч. открыли ужасную пальбу въ Бильбао, и полагаютъ, что они сегодня завладѣютъ городомъ. *Второй приписокъ въ 7½ часовъ вечера.* Гарнизонъ 15-го ч. около полудня сдѣлалъ отчаянную вылазку, батареи осаждающихъ совершенно почти разрушилъ и произошло ужасное кровопролитіе. 800 чел. Карлистовъ будто пало на мѣстѣ. (Извѣстія сіи, которыя мы получили въ частномъ письмѣ и которыхъ нѣтъ еще ни въ одномъ Французскомъ журн., требуютъ еще подтвержденія.)

— Въ другомъ письмѣ изъ Байонны также отъ 17 ч. содержится: „Карлистская придворная газета увѣдомляетъ о взятіи 12-го ч. крѣпости Бурсенья. Найдено въ ней 150 чел. гарнизона, двѣ металлическія пушки и 14,000 патроновъ. 13-го ч. Карлисты завладѣли также крѣпостью Лухана, которая защищала мостъ, посредствомъ котораго было сообщеніе съ Бильбао. Этотъ мостъ разрушенъ и *Эгвія* смѣло выступитъ противу Бильбао.“

— *Gazette de France* сообщаетъ слухъ, по коему *Родиль* объявилъ, что онъ не уступитъ команды *Нарваесу*, но напротивъ Полковника *Кардеро*, который отправился къ нему съ увѣдомленіемъ о перемѣнѣ его должности, приказалъ арестовать. (*A.P.S.Z.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 19 го Ноября.

Король на первыхъ дняхъ слѣдующей недѣли въ Брейтонѣ соберетъ тайный Совѣтъ, въ которомъ, слышно, будетъ опредѣлена дальнѣйшая отсрочка Парламента.

— Нидерландскій Посланникъ Г. *Дедель*, въ сопровожденіи своей фамиліи, третьяго дня сюда возвратился.

— Принцъ Эдуардъ *Саксенъ-Веймарскій*, вторый сынъ Герцога *Бернгарда*, 13 лѣтъ отъ роду, прибылъ въ Англію, обучаться въ военномъ училищѣ въ Сандгурстѣ.

— Герцогъ *Монфортскій* сюда прибылъ, чтобы проститься съ своимъ братомъ Графомъ *Сюрвильерскимъ*, который возвратится въ Соединенные Штаты.

— По донесеніямъ газетъ изъ Квебека до 22 Октября, цѣлый мѣсяцъ тамъ шелъ безпрерывно дождь и снѣгъ. Опасались суровой зимы и голода, по причинѣ худой уборки хлѣба. (*A.P.S.Z.*)

Бельгія.

Брюссель, 19-го Ноября.

Одинъ изъ Белгійскихъ журналовъ сообщаетъ слѣдующее важное извѣстіе: „Пишутъ изъ Лондона, что бракосочетаніе Принцессы *Викторіи*, наслѣдницы Англійскаго престола, уже опредѣлено. Старшій изъ Принцевъ *Саксенъ-Кобургскихъ*, проживающихъ

myślne ułaskawienie tych oficerów. Takoż udawał się do jednego z dawnieyszych Ministrów Cesarza i do wielu Marszałków i Jenerałów, których wpływ w Tuilleryach jemu jest znany.

— Admirał *Roussin* wczora przybył do Paryża.

— Wczora z hotelu Ministeryum marynarki kilka sztafet wysłano do Tulonu; słychać, że wielu okrętom posłano rozkaz, wzmocnić flottę Admirała *Hugon*, stojącą na Tagu.

— Dzienniki Ministeryalne zachowują jeszcze milczenie o udzieloney przed kilką dniami wiadomości, względem zatrzymania *Don Miguela*.

— Z Arzew i Oranu przybyła gabarra, przywiozła wiadomość o odwrócie *Abdel-Kadera* i rozwiązaniu niewielkiey jego gromady. Kilkaset tylko jeźdźców towarzyszyło *Emirowi* do obozu jego między Mascara a Taggadem. Zdaje się, iż nakazał on niejaki rodzay religiyney pokuty, ażeby ożywić zapał swych stronników. W końcu umyślnie pokazuje własnoręczne listy Sułtana i nosi płaszcz szkarłatny, który miał otrzymać od Sułtana. W Oranie miano pomyślne wiadomości z Tremeceny; Arabowie rozmaitych pokoleń przybyli do miasta, dla zawarcia z Francuzami pokoju i umowy na dostarczenie bydła do rźnięcia.

— *Constitutionnel* donosi, iż Madrycki jego korrespondent, d. 12 otrzymał rozkaz opuścić stolicę i Hiszpanią. Lecz korrespondent protestował się przeciwko tych śrzodków i uciekł się pod opiekę Posła Francuzkiego.

— Donoszą z Tours pod d. 17, iż Jenerałowi Hiszpańskiemu *Marotto*, pomimo wszelkiey baczności policyi, udało się umknąć.

— W liście prywatnym z Bayonny pod d. 17 czytamy: „Zamek Desierto pod Portugalettą i zamek Luchana, d. 12 zostały opuszczone przez Krystynistów. Przez ustąpienie z nich, załoga w Bilbao pozbawiona została kommunikacyi z Portugalettą. Oto wszystko, co dziś nam wiadomo o oblężeniu Bilbao. — *Przypisek.* Właśnie w tey chwili dowiadujemy się, że Karoliści d. 15 mocno zaczęli strzelać do Bilbao, i że tak rozumieć należy, iż dzisia zostaną panami miasta. — *Drugi przypisek o pół do ósmey wieczorem.* Załoga d. 15 około południa desperacką zrobiła wycieczkę, baterye oblegających zupełnie prawie zniosła i okropną na nich rzeź sprawiła. 800 Karolistów miało poledz na placu. (Wiadomość ta, którąśmy wzięli z listu prywatnego i którey nie znaydujemy dotąd w żadnych francuzkich gazetach, potrzebuje jeszcze potwierdzenia).

— Inny list z Bayonny również d. 17 donosi: „Karolistowska gazeta dworu, donosi o wzięciu zamku Burceńia. Znaydowało się w nim 150 ludzi załogi, 2 działa metalliczne i 14,000 ładunków. Dnia 13 Karoliści wzięli zamek Luchana, który bronił kommunikacyynego mostu z Bilbao. Most ten zburzony został, i dopiero *Eguja* śmiało może wystąpić przeciwko Bilbao.“

— *Gazette de France* udziela pogłoskę, podług którey *Rodil* miał oświadczyć, iż nie ustąpi dowództwa *Narvaezowi*, lecz przeciwnie, Półkownika *Cardero*, który się udał do niego z uwiadomieniem o zmianie mieysca, kazał aresztować. (*A.P.S.Z.*)

Brytania Wielka i Irlandya.

Londyn, dnia 19 Listopada.

Król pierwszych dni następującego tygodnia w Brighton będzie miał radę tayną, na którey ma bydź postanowione dalsze odroczenie parlamentu.

— Poseł Niderlandzki P. *Dedel*, w towarzystwie swey familii, zawczora tu powrócił.

— Xiąże *Edward* Sasko-Weymarski, drugi syn Xięcia *Bernharda*, 13 lat mający, przybył do Anglii dla odbywania nauk w szkole woyskowey w Sandhurst.

— Xiąże *Monfort* tu przybył, dla pożegnania się ze swym bratem Hrabią *Survilliers*, który powraca do Stanów Zjednoczonych.

— Podług gazet z Quebeku do d. 22 Paźd. przez cały miesiąc bezustanku padał tam deszcz i śnieg. Lękano się tam surowey zimy, a z przyczyny bardzo niepomyślnego żniwa, wielkiego niedostaku. (*A.P.S.Z.*)

Belgia.

Bruxella, 19-go Listopada.

W jednym z dzienników Belgickich czytamy następującą ważną wiadomość: „Dowiadujemy się z Londynu, że małżeństwo Xiążniczki *Wiktoryi*, następczyni tronu Angielskiego, już jest ułożoném. Starszy z Xiążąt *Sasko-Koburgskich*, obecnie w Bruxelli bawiących,

нынѣ въ Брюсселѣ, избранъ будущимъ супругомъ Принцессы *Викторіи*; и такъ племянникъ нашего Короля, возсядетъ на Англійскомъ престолѣ. Король *Вильгельмъ IV* и Королева, желали супружества съ Оранскимъ Нассаускимъ домомъ и съ этою цѣлію молодые *Оранскіе* Принцы совершили путешествіе въ Лондонъ, но кажется, что также принята была въ уваженіе и склонность Принцессы, которой понравился Принцъ *Саксенъ-Кобурескій*." — Англійскіе журналы ничего о томъ не упоминаютъ, и не вѣрятъ этому, ибо Радикалисты равно какъ Виги и Торіи питаютъ ненависть къ Саксенъ-Кобургскому дому; а потому подобное извѣстіе произвело бы непріятное впечатлѣніе въ Англіи. (*G. C.*)

Италія.

Неаполь, 5-го Ноября.

Въ послѣдніе дни холера усилилась и ежедневно умирало отъ 140 до 160 чел. Оффиціальные бюллетени доносятъ несправедливо, потому, что Правительство старается въ глазахъ публики уменьшить бѣдствіе. Тѣмъ, которые по своему званію могутъ знать обо всемъ вѣрно, запрещено открывать истину. Третьяго дня и вчера говорятъ умирало по 500 человѣкъ; это число конечно переувеличено, впрочемъ зло столь усилилось, что Правительство перестало выдавать бюллетени. Такая мѣра всѣхъ приводитъ въ ужасъ и хотя на улицахъ происходитъ еще бо́льшое движеніе, но на всѣхъ лицахъ видна печаль. Теперь болѣзнь распространилась во всѣхъ четырехъ концахъ города и похищаетъ людей всѣхъ сословій. По одному манифесту, больные могутъ оставаться дома требуя всякихъ пособій отъ назначенной для сего Коммиссіи. Въ другомъ манифестѣ Правительство изъявляетъ надежду, что болѣзнь здѣсь не такъ опустошительна, какъ въ другихъ странахъ, потому, что насъ защищаетъ отъ нея самый климатъ; между тѣмъ дурная погода продолжается и уже четыре дня лежитъ на Везувьѣ снѣгъ.

(*A.P.S.Z.*)

Испанія.

Мадритъ, 9-го Ноября.

Слышно здѣсь, что Паленція и окрестныя селенія объявили себя въ пользу *Донь-Карлоса*. Начальникомъ этихъ возмущеній нѣкто *Сантіаго Леонъ*, командовавшій прежде Гериласами. (*G. C.*)

Турція.

Константинополь, 26-го Октября.

Изъ Триполя прибылъ курьеръ съ депешами отъ *Тагиръ-Паши*, которыя должны быть весьма важны, потому, что по прибытіи ихъ всѣ Министры Порты собрались на совѣтъ и послали перваго переводчика Порты къ Лорду *Понсомби*, для сообщенія ему важныхъ извѣстій. Лордъ *Понсомби* послѣ разговора, продолжавшагося нѣсколько часовъ, отправился къ Портѣ, гдѣ онъ имѣлъ продолжительное совѣщаніе съ *Рейсъ-Эффендіемъ*. Слышно, что *Тагиръ-Паша* приглашаютъ въ Константинополь для окончанія дѣлъ Варварійскихъ владѣній; вмѣстѣ съ тѣмъ говорятъ Порта настаиваетъ, чтобы Лордъ *Понсомби* отставилъ Г. *Варрингтона*, который исправляетъ должность Британскаго Генеральнаго Консула въ Триполѣ. Этотъ *Варрингтонъ* есть злой духъ для Порты; онъ уже лишилъ ее многихъ имуществъ и кажется теперь занятъ интригами, которыя могутъ вести къ несогласіямъ. *Тагиръ Паша* очень жалуется на его поступки. (*G. C.*)

— Г. *Чорчиль*, намѣревавшійся выѣхать въ Лондонъ, остается еще здѣсь. Кажется отъѣздъ его отложенъ по важнымъ причинамъ; Порта опасается пріѣзда его въ Лондонъ и старается его прежде успокоить на щетъ причиненныхъ оскорбленій.— Порта издала повелѣніе къ приготовленію многихъ линѣйныхъ кораблей. Экзерциціи войскъ производятся съ большою дѣятельностію. Для милиціи, находящейся въ столицѣ, изданъ уже новый регламентъ, и чрезъ нѣсколько дней она уже стоитъ подъ ружьемъ. Конечно въ ней еще мало замѣтно воинственности, но въ скоромъ времени она получитъ нужное устройство и будетъ весьма полезна для сей страны. Говорятъ опять о займѣ, въ разсужденіи котораго Порта войдетъ въ переговоры съ иностранными торговыми домами. Говорятъ много о томъ, что съ тѣхъ поръ, какъ Силистрія опять перешла во владѣніе Султана, многіе Англійскіе капиталисты составили проектъ, для заложенія канала на юго-востокъ отсюда, для соединенія Дуная съ Чернымъ моремъ. Еслибъ этотъ проектъ приведенъ былъ въ исполненіе, въ чемъ многіе сомнѣваются, судя по препятствіямъ почти неодолимымъ, тогда сношенія съ Востокомъ совершенно бы измѣнились и въ послѣдствіи, провозъ товаровъ не зависѣлъ бы отъ перемѣнчивой политики.

jest wybranym na przyszłego Xięźniczki *Wiktoryi* małżonka; a tak synowiec naszego Króla, zasiądzie na tronie Angielskim. Król *Wilhelm IV* i Królowa, życzyli sobie związku z domem Oranii Nassau, i w tym celu młodzi Xiążęta *Oranii*, odbyli podróż do Londynu; lecz zdaje się, iż miano także na względzie skłonność Xiężniczki, która Xięcia *Koburgskiego* sobie upodobała."— Dzienniki Angielskie nie wspominają nic o tém i nie wierzą temu, albowiem zarówno Radykaliści, Whigowie i Torrysowie, nienawidzą domu Sasko-Koburgskiego; wiadomość ta przeto nie miłe po Anglii sprawiłaby wrażenie. (*G. C.*)

Włochy.

Neapol, 5-go Listopada.

Od ostatnich dni cholera przybrała okropnieyszy charakter i sprząta codziennie od 140 do 160 ludzi. Biuletyny urzędowe nie są prawdziwe, gdyż Rząd zawsze się stara ukrywać zło w oczach publiczności. Wszystkim, którzy ze swego urzędu, mogliby cóś dokładnieyszego wiedzieć, zabroniono odkrywać prawdę. Zawczora i wczora mówiono o 500 przypadkach śmierci w przeciągu dnia. Chociaż liczba ta zapewna jest przesadzoną, zło jednak tak się wzmogło, iż Rząd zaprzestał wydawać biuletyny. Srzodek ten przestraszył wszystkich, i chociaż ruch po ulicach jeszcze dość znaczny, lecz tylko smutne dają się postrzegać twarze. Choroba rozszerzyła się teraz we wszystkich częściach miasta i sprząta osoby wszelkiego stanu. Podług jednego manifestu, chorzy mogą pozostać przy swych familiach i żądać wszelkich pomocy od Kommissyi na ten cel ustanowioney. W innym, Rząd oświadcza nadzieję, iż choroba nie tyle jest tu pustoszącą, jak na innych mieyscach, dla tego, iż nas sam klimat zabezpiecza od niey; tymczasem trwa ciągle zła pogoda, a od dni czterech na Wezuwiuszu śnieg leży. (*A.P.S.Z.*)

Hiszpania.

Madryt, dnia 9-go Listopada.

Słychać tu, że Palencia i okoliczne wioski, ogłosiły się za *D. Carlosem*. Na czele tych poruszeń, stanął niejaki *Santiago Leon*, który dawniey dowodził gerylasami. (*G. C.*)

Turcya.

Konstantynopol, d. 26. Października.

Z Tripolu zawinął tu kuter z depeszami *Tahira* Baszy, które muszą bydź bardzo ważne, gdyż wszyscy Ministrowie Porty zebrali się natychmiast na naradę i pierwszego tłumacza Porty wysłali do Lorda *Ponsonby*, dla udzielenia mu bardzo ważnych wiadomości. Lord *Ponsonby* po kilkogodzinney rozmowie, przybył do Porty, gdzie naradzał się długo z *Reis-Effendim*. Słychać, że *Tahir* Basza ma bydź przywołany do Carogrodu, celem udzielenia objaśnień względem krajów Barbaryyskich; zarazem Porta nalegać ma na Lorda *Ponsonby*, aby Pana *Warringtona*, Jeneralnego Konsula Angielskiego w Tripolu, z posady tey oddalił. P. *Warrington* jest złym duchem Porty; wiele on już sprawił jey przykrości, a teraz, zdaje się, iż wdał się w intrygi, które łatwo mogłyby naywiększe sprowadzić nieporozumienie. *Tahir* Basza użala się mocno na jego postępowanie. (*G. C.*)

— P. *Churchil*, który się wybierał w podróż do Londynu, bawi tu jeszcze. Zdaje się, iż odjazd jego dla ważnych przyczyn spóźniony został, gdyż Porta lęka się przybycia tego człowieka do Londynu i chce go pierwiey tu zaspokoić względem zaszłych nieporozumień.— Porta wydała rozkazy do uzbrojenia wielu okrętów wojennych. Cwiczenia milicyi odbywają się z wielką czynnością. Względem milicyi stolicy, przyjęty już został nowy regulament, i od dni kilku, milicya stoi pod bronią. Postawa jey zapewne, mało ma jeszcze ducha woyskowego, lecz wkrótce nowe otrzyma urządzenie i istotnie pożyteczną będzie dla kraju.— Znowu mówią o pożyczce, względem którey Porta ma weyść w umowę z zagranicznemi domami handlowemi. Wiele mówią o tém, że gdy teraz Sylistrya znowu przeszła w posiadanie Sułtana, rozmaici Kapitaliści Angielscy, powzięli projekt na południo-wschód od tego mieysca, wyprowadzić kanał, dla połączenia Dunaju z morzem Czarném. Jeśliby projekt ten przyszedł do skutku, o czém wielu wątpi, mając wzgląd na nieprzezwyciężone prawie trudności, tedy kommunikacya ze wschodniemi krajami, przybrałaby całkiem inną postać, i na czas przyszły przewoz towarów, nie zależałby od zmian politycznych.

— *Gazetta di Zara* доноситъ отъ 4-го Ноября: „Къ намъ пришло письмо отъ 10-го Октября изъ Сераева, въ которомъ находится извѣстіе о покореніи всѣхъ мятежниковъ и о распоряженіи, по которому храбрый *Османъ-Паша* посланъ въ Ливно съ порученіемъ занять тамошнія укрѣпленія и остаться тамъ въ качествѣ *Мусселима*. Другое письмо изъ Дувна отъ 26 увѣдомляетъ о прибытіи *Османа-Паши* съ 600 чел. войска въ Ливно, при чемъ тамошніе жители безъ всякаго затрудненія покорились Портѣ и изъявили свое раскаяніе. Впрочемъ въ этомъ письмѣ не сказано, что будетъ съ бывшимъ Капитаномъ Ливна, *Фирдусомъ Бегъ*, послѣ назначенія *Османа-Паши* тамошнимъ *Мусселимомъ*. Другое письмо изъ Банялюки принесло радостную вѣсть, что по окончаніи возмущенія, съ Христіанами опять обращаются человѣколюбиво, и что къ *Осману-Пашѣ* въ Ливно посланы Депутаты изъ Турецкой Кроаціи съ предложеніемъ добровольной покорности и съ просьбою, чтобы обращено было вниманіе на ихъ семейства и жилища. Все сіе подаетъ надежду думать, что Боснія наконецъ насладится спокойствіемъ.“ (*A.P.S.Z.*)

— *Gazetta di Zara* donosi pod d. 4 Listop.: „Otrzymaliśmy list z Serajewa pod d. 10 Październ., który udziela wiadomość o pobiciu wszystkich buntowników, dodając przytém, iż waleczny Osman Basza z poleceniami wysłany został do Liwna dla zajęcia tamecznych Portów i pozostania tam jako Muselim. — Inny list z Duwna pod d. 26 potwierdza wkroczenie *Osmana* Baszy na czele 600 ludzi do Liwna, przy jakowey okoliczności, tameczni mieszkańcy bez żadney trudności poddali się Porcie, a nawet żal swóy oświadczyli. Zresztą list ten nic niedonosi, co się stało z Ex-Kapitanem Liwna, *Firdus Beg*, od czasu jak *Osman* Basza mianowany został Musselimem tego mieysca. — Z Banialuki otrzymano inny list z pomyślną wiadomością, że po ukończeniu powstania, z Chrześcijanami znowu się obchodzą z ludzkością, i że do *Osmana* Baszy w Liwnie, od tych ostatnich wysłana została Deputacya z Kroacyi Tureckiey z przełożeniem dobrowolnego poddania się i z prośbą o wzgląd na ich familie i domy. Wszystko to dozwala mieć nadzieję, że Bośnia nakoniec używać będzie dobroczynney spokoyności. (*A.P.S.Z.*)

Разныя извѣстія.

Въ *Allgemeine Zeitung* напечатано слѣдующее письмо изъ Марсели, отъ 29 Октября: „Вчера сталъ на мель, недалеко отъ берега, при такъ называемой, Резервѣ, прекрасный Тоскапскій пароходъ *Леопольдъ II*, при его отправленіи отсюда въ Италію. Спасены всѣ 108 пассажировъ, въ числѣ которыхъ находился Князь *Радзивилъ*, Флигель-Адъютантъ Его Величества Императора Всероссійскаго съ супругою, Англійскій Генеральный Консулъ въ С. Петербургѣ, съ своимъ многочисленнымъ семействомъ, и пр. Сей несчастный случай, могущій легко имѣть бѣдственныя послѣдствія, долженъ быть приписанъ безразсудной отвагѣ Капитана, Англійскаго уроженца, который, не смотря на всѣ представленія штурмана, хотѣлъ выйти изъ гавани, при сильнѣйшемъ сѣверозападномъ вѣтрѣ. Около десяти человѣкъ, изъ числа тѣхъ, которые подавали помощь, болѣе или менѣе ушибены, потому что, одинъ за другимъ, порвались два каната, которыми старались стащить пароходъ съ мели; этого достигли только подъ вечеръ. Сіе обстоятельство будетъ имѣть неблагопріятное вліяніе на довѣріе публики къ пароходу *Леопольдъ*, даже въ томъ случаѣ, если нынѣшняго Капитана его, Офицера впрочемъ свѣдущаго, опредѣлятъ на другое судно.— Съ нѣкотораго времени, показалась здѣсь удивительно быстрая перемѣна температуры. Еще третьяго дня погода была ясная и теплая; вчера же всѣ дрожали отъ холода; сегодня идетъ снѣгъ; всѣ горы вокругъ города бѣлы.“ (*C. H.*)

— Одна газета содержитъ слѣдующія подробности, о воздушномъ шарѣ Г-на *Грина*:

За нѣсколько уже дней до 7-го ч. с. м. распространился слухъ, что Г. *Гринъ* отправится въ аеростатѣ на другую сторону канала Ламаншъ. Впрочемъ, такъ, какъ не было о томъ публичныхъ увѣдомленій, то немногіе обращали вниманіе на этотъ слухъ, который напослѣдокъ умолкъ. Того именно и желали хозяева Воксгальскаго сада и Г. *Гринъ*. Они хотѣли скрытно устроить это путешествіе, потому что незаботились объ денежныхъ спекуляціяхъ. Такимъ образомъ 6-го ч. с. м. въ Воксгальскомъ саду не собралось болѣе десяти чел., считая въ томъ числѣ и работниковъ при наполненіи шара. Наполненіе продолжалось съ 7 часовъ утра до 12 часовъ пополудни. Шаръ наполненъ былъ газомъ такъ, что удобно могъ нѣсколько дней лѣтать. Гг. *Гринъ*, *Голландъ* и *Моукъ-Масонъ* имѣли намѣреніе пролетѣть каналъ Ламаншъ въ направленіи къ Дувру и Кале; а въ случаѣ еслибъ вѣтеръ не былъ попутный, всю ночь оставаться на воздухѣ. Съ этою цѣлію они запаслись теплою одеждою, жизненными припасами, виномъ, водкою, кофе и проч. Въ четверть 2-го часа, неустрашимые путешественники простились съ провожающими ихъ друзьями, и заняли свои мѣста въ лодкѣ, потомъ отвязали канатъ, и великолѣпный шаръ взлѣтелъ въ воздухъ въ 1 часъ 26 мин. пополудни. Небо было очень чисто и ясно. Вѣтеръ дулъ благопріятно съ сѣверозападной стороны, но въ 5 часа началъ дуть прямо съ сѣвера. Около 5-ти часовъ путешественники наши находились надъ городомъ Дувромъ. Объ оставленіи Англійскихъ береговъ они дали знать зажженіемъ искусственныхъ огней, которые около 10 минутъ отражались на облакахъ. Въ 6½ час. вечера шаръ потерялись изъ глазъ. Онъ полетѣлъ надъ каналомъ Ламаншъ къ сторонѣ острова Валлгеренъ или Сутберландъ. Быстрота полета вообще была отъ 4 до 5 миль въ часъ. Веильбургъ, гдѣ наши путешественники благополучно спустились на землю, лежитъ на нѣсколько миль къ сѣверу отъ Франкфурта на Майнѣ, близъ Кобленца. (*D. P.*)

Rozmaite Wiadomości.

W Gazecie Powszechney czytamy następujący list z Marsylii, datowany 29 Października: Wczora osiadł na mieliznie, nie daleko od brzegu, przy tak nazwaney Rezerwie, piękny Toskański parochod *Leopold II*, płynący ztąd do Włoch. Wszyscy podróżni, w liczbie 108, zostali uratowani, między któremi znaydował się Xiąże *Radziwił*, Skrzydłowy Adjutant Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rossyi z żoną, Angielski Jeneralny Konsul w St. Petersburgu z liczną swoją familią i inni. Nieszczęśliwy ten przypadek, mogący mieć łatwo niepomyślne następstwa przypisują nierozsądney odwadze Kapitana Anglika, który pomimo wszystkich przełożeń sternika, chciał wypłynąć z portu, w czasie, kiedy silny północno zachodni wiatr panował. Około dziesięciu ludzi, z liczby tych, którzy podawali ratunek, więcey lub mniey zostali pokaleczeni, z tey przyczyny, iż jedna po drugiey porwały się dwie liny, któremi usiłowano ściągnąć parochod z mielizny, co zaledwo pod wieczor dokonano. Ta okoliczność będzie miała niepomyślny wpływ na zaufanie publiczności ku parochodowi *Leopold*, w tym nawet razie, gdyby teraźniejszego Kapitana, zresztą oficera doświadczonego, przeznaczono na statek inny.— Od pewnego czasu, ukazały się tu do podziwienia prędkie zmiany temperatury. Jeszcze zawczora pogoda była jasna i ciepła; a wczora wszyscy drzeli od zimna; dziś śnieg pada, który pokrył wszystkie na około miasta góry.“ (*P. P.*)

— Jedno z pism publicznych zawiera następujące szczegóły o puszczaniu balonu Pana *Green*:

Już na kilka dni przed dniem 7 b. m. rozeszła się była pogłoska, że Pan *Green* puści się balonem na drugą stronę kanału la Manche. Gdy jednak nie było w tey mierze publicznych ogłoszeń, przeto mało kto zważał na tę pogłoskę, która w końcu ucichła. Właśnie też pragnęli tego właściciele ogrodu Vauxhall i P. *Green*. Chcieli oni urządzić podróż tę w cichości: nie chodziło im bowiem o spekulacyą pieniężną. Tym sposobem stało się, iż w dniu 6 b. m. w ogrodzie Vauxhall nie było obecnych więcey, jak ledwie kilkanaście osób, licząc w to już robotników, do napełnienia balonu użytych. Napełnienie to trwało od godziny 7 rano do 1 z południa. Balon tak został napełniony gazem, iż zdatny był do kilkodniowey podróży. PP. *Green*, *Holland* i *Monk-Mason*, mieli zamiar przebydź kanał la Manche, w kierunku Douvru i Calais; a w razie, gdyby wiatr był niepomyślny, pozostać całą noc na powietrzu. W tym celu opatrzyli się w ciepłe odzienia, w żywność, wino, wódkę, kawę i t. d. Około kwadransu na 2-gą pożegnali nieustraszeni podróżni przyjaciół ich odprowadzających, i wesoło zajęli mieysca swoje w łódce; poczém odwiązano linę, i przepyszny balon wzniósł się w górę o godzinie 1, minucie 26. Niebo było nader czyste i pogodne. Wiatr był pomyślny ze strony północno-zachodniey, ale o godzinie 3 zaczął wiać bardziey prosto z północy. Przed samą godziną 5 podróżni nasi znaydowali się ponad miastem Dover. Ze już opuszczają brzegi angielskie, o tém dali znać przez zapalenie sztucznych ogni, które przez 10 blizko minut jaśniały na niebie. O wpół do 7-mey wieczorem stracono balon z oczu. Poleciał on ponad kanał la Manche, ku stronie wyspy Wallheren lub South-Bereland. Szybkość jego wynosiła w ogóle 4 do 5 mil na godzinę. Weilburg, gdzie się podróżni nasi spuścili szczęśliwie na ziemię, leży kilka mil na północ od Frankfortu nad Menem, nie daleko Koblencyi. (*D. P.*)

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Ноября 27 д. 1836 г.— Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. *Левъ Боровскій.*